

corona

Kijk op kaarten!

Titels in deze serie:

HB: 978-94-6175-096-9
EB: 978-94-6175-903-0

HB: 978-94-6175-095-2
EB: 978-94-6175-902-3

HB: 978-94-6175-094-5
EB: 978-94-6175-901-6

Over de schrijfster

Melanie Waldron studeerde geografie en is gek op kaarten. Ze heeft al veel informatieve boeken over aardrijkskunde geschreven voor jongeren.

Over de adviseur

Daniel Block is hoogleraar geografie aan de Chicago State University. Hij weet veel over fysische en sociale geografie en cartografie. Voordat hij hoogleraar werd, werkte hij als professioneel cartograaf.

Inhoud

Wat is een kaart?	4
Ronde aarde, platte kaart	6
Staatkundige en natuurkundige kaarten	8
Vervoerskaarten	10
Weer en topografie	12
Landgebruik en grondstoffen	14
Statistische kaarten	16
Toeristische kaarten en stadskarten.....	18
Historische kaarten en moderne kaarten	20
Zelfde plek, andere kaart	22
Kaartlezen	24
Ruimtekaarten	26
Aan de slag!	28
Moeilijke woorden	30
Meer weten	31
Register	32

Sommige woorden in de tekst zijn **vetgedrukt**.

Op bladzijde 30 lees je wat deze woorden betekenen.

Wat is een kaart?

Als je aan een kaart denkt, denk je waarschijnlijk aan een plat stuk papier. Op de meeste kaarten staan **symbolen**. Dit zijn kleine afbeeldingen die iets in de werkelijkheid voorstellen. Zo stelt een wit vierkant met een rood kruis een ziekenhuis voor.

Een kaart is een manier om informatie over een gebied te laten zien. Er zijn veel verschillende soorten kaarten met verschillende soorten informatie. Er kunnen meerdere kaarten zijn van één gebied, die elk andere informatie geven.

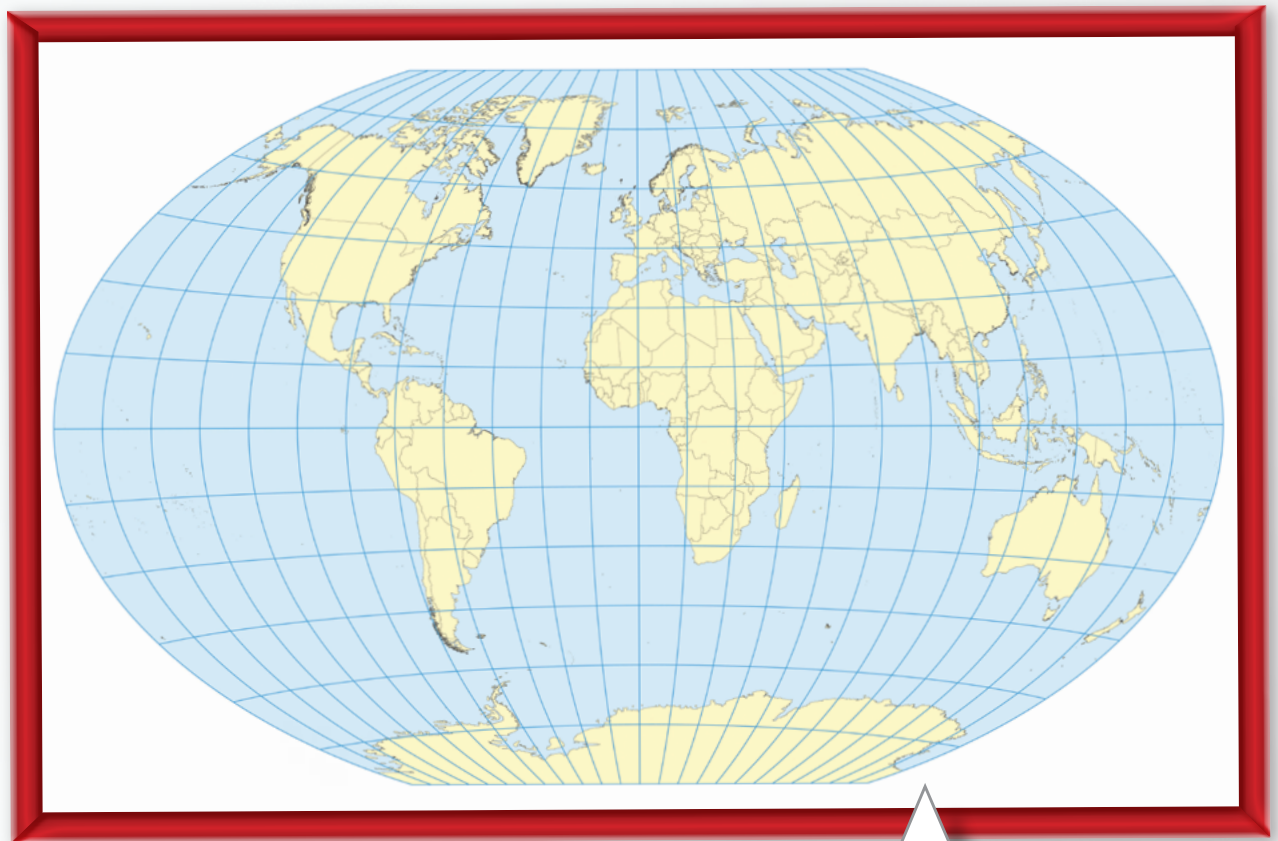

Skiërs gebruiken **pistekaarten** om de juiste route over een berg naar beneden te vinden. Zo voorkomen ze dat ze verdwalen of in een afgrond skiën!

Platgemaakte aarde

Een platte papieren kaart kan je makkelijk meenemen of in een boek of krant laten afdrukken. Op een platte kaart is de aarde plat afgebeeld. **Cartografen**, die kaarten maken, hebben slimme manieren om dit te doen.

Cartografen gebruiken een **projectie** om de aarde plat af te beelden. Er zijn verschillende soorten projecties. Elke projectie maakt de aarde op een andere manier plat.

Op deze kaart is de aarde plat afgebeeld. Cartografen zoeken naar de beste manier om de ligging van landen en continenten zo echt mogelijk te laten zien.

Staatkundige en natuurkundige kaarten

Staatkundige kaarten laten landen zien en hun grenzen. Een **grens** is een denkbeeldige lijn die gebieden van elkaar scheidt. Landsgrenzen scheiden landen. Binnen landen zijn er grenzen tussen de verschillende provincies of staten.

Veel grenzen zijn alleen lijnen op een kaart. Soms vormt een **natuurlijk element** zoals een rivier een grens. Vaak zie je op de plek zelf niet dat er een grens loopt.

LEGENDA

- Staatsgrens
- Stad
- ★ Hoofdstad

Deze politieke kaart van de Verenigde Staten laat de grenzen tussen de staten zien.

Natuurkundige kaarten

Kaarten die laten zien hoe een gebied eruitziet, noemen we **natuurkundige kaarten**. Er staan natuurlijke elementen op zoals rivieren, bergen en meren. Op een natuurkundige kaart zie je of een gebied vlak, heuvelachtig of bergachtig is. Op natuurkundige kaarten staan vaak ook de grenzen tussen landen en soms gebouwen en wegen.

Dit is een natuurkundige kaart van Engeland, Wales en Schotland. Wat zie je op deze kaart?

EEN VOLK SCHEIDEN

Sommige landsgrenzen in Afrika zijn in de 19de eeuw getrokken door Europese regeringen. De grens tussen Kenia en Tanzania is in 1890 vastgesteld. De grens verdeelde het Masailand waar de Masaï al duizenden jaren leefden.

Vervoerskaarten

Veel landen hebben grote aantallen wegen. Mensen hebben daarom een wegenkaart nodig om door een land te rijden. Op een gedetailleerde wegenkaart staan bijna alle wegen. Ook de steden, dorpen en gehuchten staan erop.

Een wegenkaart laat ook bochten in de wegen zien. Op de kaart lopen de wegen in dezelfde richting als in werkelijkheid. Dit maakt het makkelijker voor automobilisten om te bepalen waar ze zijn en waar ze naartoe moeten.

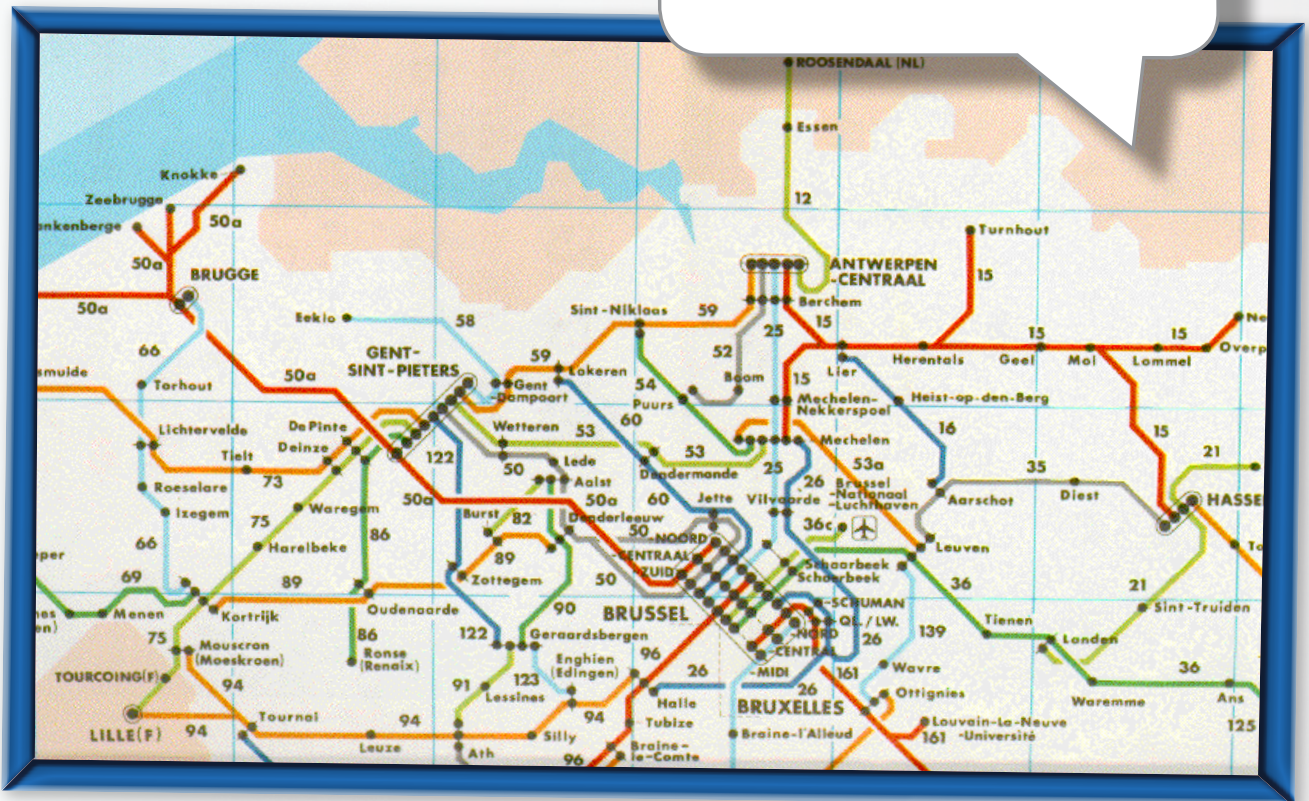
Op deze wegenkaart zijn snelwegen geel met rode lijn, hoofdwegen rood en wit. Andere gewone wegen geel.

Spoorwegen

Landen met spoorwegen hebben spoorwegkaarten nodig zodat mensen hun treinreizen kunnen plannen. Spoorwegkaarten laten de bochten in de spoorlijnen vaak niet zien. Hierdoor zien spoorlijnen op spoorwegkaarten er soms heel anders uit dan de spoorlijnen in de werkelijkheid.

Deze kaart laat de treinroutes in België zien. De spoorlijnen zijn recht getekend en de stations zijn gelijkmatig verdeeld.

NAVIGATIESYSTEEM

Veel moderne auto's hebben een satellietnavigatiesysteem. Zo'n systeem laat digitale kaarten zien op een klein scherm en vertelt de automobilist welke kant hij op moet. Deze informatie krijgt het systeem door via een satelliet. Wat zijn de voordelen van zo'n navigatiesysteem? En wat zijn de nadelen?

Weer en topografie

Op weerkaarten zie je wat voor weer het is in een bepaald gebied. Soms laten ze ook de **weersvoorspelling** voor de komende dagen zien. Weerkaarten geven heel weinig informatie over hoe een gebied er in werkelijkheid uitziet. Ze laten meestal alleen een paar steden zien zodat je weet om welk gebied het gaat.

Op deze weerkaart zie je hoe het weer in Europa en Noord-Afrika zal zijn.

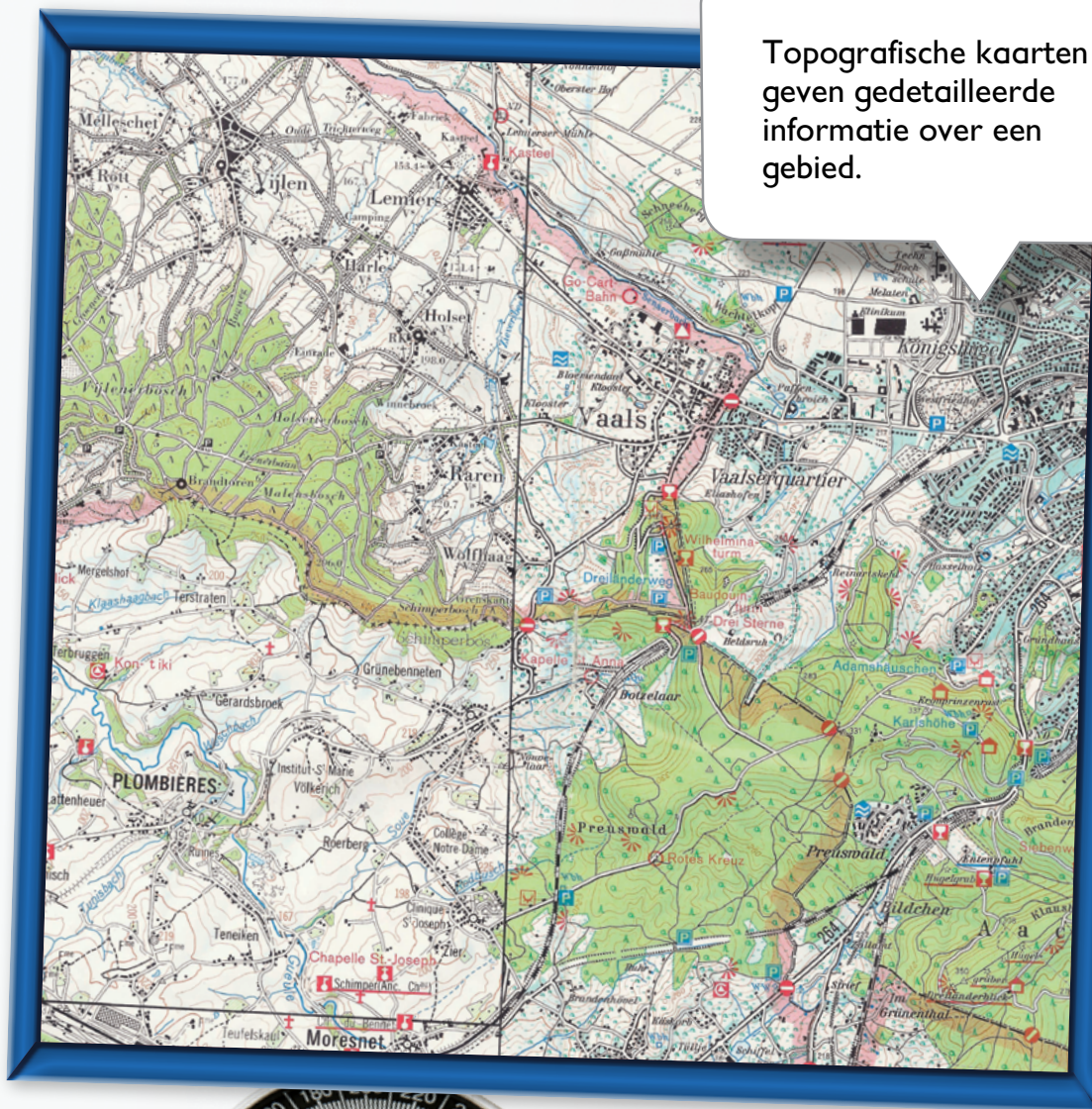
VERANDERENDE KAARTEN

Weerkaarten veranderen voortdurend! Aan de verschillende symbolen op een weerkaart zie je hoe het weer verandert en wat voor weer je kunt verwachten. Online-kaarten worden meerdere keren per dag bijgewerkt aan de hand van nieuwe voorspellingen.

In detail

Topografische kaarten laten veel details zien van een gebied. Ze bevatten meestal **hoogtelijnen** die vertellen hoe hoog het land is en hoe steil of vlak het is. Een hoogtelijn is een lijn die alle punten op dezelfde hoogte met elkaar verbindt. Als de hoogtelijnen ver uit elkaar liggen, betekent dit dat het gebied heel vlak is. Als de hoogtelijnen dicht op elkaar liggen, dan is het gebied heel steil.

Topografische kaarten geven gedetailleerde informatie over een gebied.

Landgebruik en grondstoffen

Landgebruikkaarten helpen je om meer te weten te komen over een gebied. Ze laten zien hoe het land wordt gebruikt. Op een landgebruikkaart van Nepal, een bergachtig land, zie je dat grote delen van het land zijn bestemd voor toerisme en natuurbescherming.

Landgebruikkaarten laten meestal met symbolen en kleuren zien hoe het land wordt gebruikt. Er zijn veel verschillende manieren om het land te gebruiken, bijvoorbeeld voor landbouw, huizen en vervoer.

Een landgebruikkaart van de Verenigde Staten zal laten zien dat enorme delen van het land worden gebruikt om granen te verbouwen.

